

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/7/2013
Identifikačné číslo spisu: 7005010644
Dátum vydania rozhodnutia: 03.09.2013
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2013:7005010644.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému F. V. a spol. pre trestný čin skrátenia dane spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 a iné na neverejnom zasadnutí konanom 3. septembra 2013 v Bratislave o odvolaniach krajského prokurátora, obžalovaných F. V. a Q. E. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. marca 2013, sp. zn. 4 T 7/05, rozhodol

rozhodol:

Podľa § 258 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 napadnutý rozsudok sa z r u š u j e.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 vec sa v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 5. marca 2013, sp. zn. 4 T 7/05, uznal za vinných obžalovaného F. V. zo spolupáchateľstva trestného činu skrátenia dane podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 a obžalovaného Q. E. pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a pomoc k trestnému činu skrátenia dane podľa § 10 ods. 1 písm. c/, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999, ktoré spáchali na tom skutkovom základe, že

obžalovaný F. V.

- spoločným konaním v mene firmy M. V., F. K. XXX, okres K., IČO: XXXXXXXXX na základe kúpnopredajnej zmluvy z 23. júla 1998 odkúpil od spoločnosti VENUS, s.r.o. Košice, ul. Talinská č. 9, 446 ks vysokotlakových čerpadiel v hodnote 29 741 855 Sk, pričom si na Daňovom úrade v Trebišove z titulu nákupu tovaru uplatnil nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty v sume 5 561 485 Sk, ktorý bol daňovému subjektu vyplatený platobným poukazom dňa 14. decembra 1998, pričom deklaroval, že uvedené čerpadlá vyviezli 6. januára 1999 pre spoločnosť Rolls, spol. s r.o. Dolnorugovskaja č. 33

Moskva, potvrdené JCD o vývoze tovaru č. 0566405900009-16 predložil Daňovému úradu Trebišov pri daňovej kontrole uskutočnenej v dňoch 19. februára až 23. februára 1999, pričom k vývozu vysokotlakových čerpadiel nedošlo a tohto konania sa dopustil v úmysle vyhnúť sa zaplateniu dane z pridanej hodnoty na výstupe vo výške 5 561 485 Sk, ktorú výšku dane by v prípade predaja čerpadiel na území Slovenskej republiky musel odvieť príslušnému daňovému úradu, čím skrátili daň vo výške 5 561 485 Sk,

obžalovaný Q. E.

- vo Vyšnom Nemeckom ako colník Colného úradu Čierna nad Tisou, pobočka Vyšné Nemecké dňa 6. januára 1999 prejednal výstup tovaru 446 ks vysokotlakových čerpadiel v hodnote 29 741 885 Sk, deklarovanych na JCD 0566405900009-16 medzi odosielateľom M. V., F. K. XXX a príjemcom Rolls, spol. s r.o. Dolnorugovskaja 33, Moskva, prepravovaných nákladným motorovým vozidlom zn. KAMAZ evidenčné číslo XX-XX D., na zadnej strane JCD potvrdil svojím razítkom a podpisom, čím prepustil tovar do režimu vývoz, a to aj napriek tomu, že vozidlo neprepravovalo žiadny tovar a územie Slovenskej republiky opustilo prázdne, čím takto porušil § 175 zák. č. 180/1996 Z. z., § 17 a § 44 ods. 3 zák. č. 200/1998 Z. z. Takýmto konaním pomohol obvineným M. V. a F. V. skrátit' daň vo výške 5 561 485 Sk, nakoľko v rozpore so skutočnosťou potvrdil zadnú stranu JCD 0566405900009-16, ktoré M. V. a F. V. pri daňovej kontrole predložili Daňovému úradu v Trebišove a tým deklaroval vývoz vysokotlakových čerpadiel, ktorý bol oslobodený od dane z pridanej hodnoty.

Krajský súd im za to uložil nasledovné tresty:

Obžalovanému F. V. podľa § 148 ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 s použitím § 40 ods. 1, 5 písm. c/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, ktorého výkon podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyri) roky.

Obžalovanému Q. E. podľa § 148 ods. 5, § 35 ods. 1 a § 40 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, ktorého výkon podľa § 58 ods. 1 písm. a/ a § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky.

Naproti tomu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 5. marca 2013, sp. zn. 4 T 7/05, podľa § 226 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. por.) oslobodil obžalovaného T. E.

spod obžaloby krajského prokurátora pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a pomoc k trestnému činu skrátenia dane podľa § 10 ods. 1 písm. c/, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- vo Vyšnom Nemeckom ako colník Colného úradu Čierna nad Tisou, pobočka Vyšné Nemecké dňa 6. januára 1999 prejednal výstup tovaru 446 ks vysokotlakových čerpadiel v hodnote 29 741 885 Sk, deklarovanych na JCD 0566405900009-16 medzi odosielateľom M. V., F. K. XXX a príjemcom Rolls, spol. s r.o. Dolnorugovskaja 33, Moskva, prepravovaných nákladným motorovým vozidlom zn. KAMAZ evidenčné číslo XX-XX D., na zadnej strane JCD potvrdil svojím razítkom a podpisom, čím prepustil tovar do režimu vývoz, a to aj napriek tomu, že vozidlo neprepravovalo žiadny tovar a územie Slovenskej republiky opustilo prázdne, čím takto porušil § 175 zák. č. 180/1996 Z. z., § 17 a § 44 ods. 3 zák. č. 200/1998 Z. z. Takýmto konaním pomohol obžalovaným M. V. a F. V. skrátit' daň vo výške 5 561 485 Sk, nakoľko v rozpore so skutočnosťou potvrdil zadnú stranu JCD 0566405900009-16, ktoré M. V. a F. V. pri daňovej kontrole predložili Daňovému úradu v Trebišove a tým deklaroval vývoz vysokotlakových čerpadiel, ktorý bol oslobodený od dane z pridanej hodnoty,

lebo tento skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania krajský prokurátor v neprospech

obžalovaných F. V. a Q. E. o do výrokov o treste a v neprospech obžalovaného T. E. o do výroku o vine a obžalovaní F. V. a Q. E. o do výrokov o vine a treste.

Pokiaľ ide o uložené tresty obžalovaným F. V. a Q. E., krajský prokurátor sa stotožnil s názorom krajského súdu, pokiaľ tento aplikoval mimoriadne zmierňovacie ustanovenie podľa § 40 Tr. zák., nesúhlasil však, pokiaľ krajský súd týmto postupom obidvom obžalovaným uložil tresty odňatia slobody, ktorých výkon podmienene odložil. V tejto súvislosti poukázal najmä na vysoký stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaných danej rozsahom činu, pri ktorom bol štát ukrátený o sumu vtedajších 5 561 485 Sk. V neposlednom rade u obžalovaného Q. E. argumentoval aj tým, že tomuto obžalovanému bol ukladaný úhrnný trest, keďže navyše spáchal ďalší trestný čin.

Rovnako pokiaľ išlo o výrok o vine vo vzťahu k obžalovanému T. E., krajský prokurátor vytýkal krajskému súdu, že tento sa nevyrovnal so skutočnosťou, že tento obžalovaný ako službukonajúci colník na hraničnom priechode Vyšné Nemecké dňa 6. januára 1999 pri deklarovanom vývoze vysokotlakových čerpadiel zo Slovenska na Ukrajinu firmou, ktorú zastupoval obžalovaný F. V., na príslušnej JCD potvrdil odtlačkom svojej pečiatky, že vykonal čiastočnú kontrolu tovaru, hoci tento v skutočnosti nebol naložený na prevádzajúcom kamióne, keďže tento na hraničný prechod prišiel prázdny. Teda obžalovaný T. E. v rovnakej miere deklaroval nepravdivé údaje podobne ako obžalovaný Q. E., keďže ani čiastočná, ani úplná kontrola tovaru dňa 6. januára 1999 sa na hraničnom prechode vo Vyšnom Nemeckom nevykonala, nakoľko nebolo čo kontrolovať, nakoľko príslušný kamión bol prázdny, čo napokon krajský súd ustálil vykonanými dôkazmi.

Z vyššie uvedených dôvodov preto krajský prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste vo vzťahu k obžalovaným F. V. a Q. E. a vo výroku o vine vo vzťahu k obžalovanému T. E. s tým, aby u prvých dvoch obžalovaných rozsudkom sám vo veci rozhodol a u ostatného z nich vrátil vec krajskému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obžalovaný F. V. v podanom odvolaní prostredníctvom svojho obhajcu argumentoval tým, že pokiaľ po vykonaní všetkých dostupných dôkazov zostanú pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti, ktorá je dôležitá pre posúdenie zavinenia obžalovaného, tak nemožno rozhodnúť v jeho neprospech, a to platí aj v prípadoch, v ktorých pri objasňovaní vecí došlo k nedostatkom, ktoré sa už nedajú odstrániť, hoci pri správnom postupe by mohli byť zistené okolnosti svedčiacie v neprospech obžalovaného. Podľa názoru obžalovaného F. V. sú pochybnosti evidencie dovozu tovaru na ukrajinskej strane, keďže ukrajinská colnica už nevedie záznamy a v elektronickej forme len od 7. decembra 1999. Navyše výpovede svedkov, a to ukrajinských colníkov, neboli v prípravnom konaní vykonané zákonným spôsobom a v súlade so Zmluvou o právnej pomoci s Ukrajinou (vyhláška ministerstva zahraničných vecí č. 95/1983). Rovnako podľa názoru obžalovaného F. V. nemožno prihliadnúť ani na evidenciu prázdnych vozidiel zo 6. januára 1999, nakoľko išlo len o pomocnú a nezáväznú evidenciu, navyše nie je v nej dostatočne zreteľný dátum. Za bezpredmetné rovnako považoval skutkové závery vzťahujúce sa k svedeckej výpovedi F. F. V. a firme Rolls, keďže existujú pochybnosti, či čerpadlá prepravoval tento svedok alebo iný vodič, pričom v prípade druhej okolnosti obžalovanému žiaden právny predpis neukladá povinnosť, aby si overoval existenciu firmy v cudzom registri.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti obžalovaný F. V. navrhol, aby ho Najvyšší súd SR na podklade podaného odvolania spod obžaloby oslobodil, resp. aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu za účelom doplnenia dokazovania v rozsahu ním navrhnutom.

Obžalovaný Q. E. v odôvodnení podaného odvolania prostredníctvom svojho obhajcu v prvom rade spochybňoval evidenciu prázdnych vozidiel na colnici vo Vyšnom Nemeckom a tým aj okolnosti vyplývajúce z výpovede colníka V. P.. V tomto smere argumentoval tým, že v danom prípade išlo len o pomocnú evidenciu, ktorá slúžila len pre štatistické účely. Ďalej poukazoval na to, že colník na hraničnom priechode vo Vyšnom Nemeckom vôbec nemusel otvárať kamión a fyzicky kontrolovať tovar, ale mohol len uznať colnú uzáveru, ktorú tu už priložil colník z vnútrozemskej colnice Košice - Šaca, keďže tento už prerokoval tovar v režime vývozu. Rovnako namietal zákonnosť svedeckých

výpovedí colníkov z Ukrajiny a vodiča kamiónu, keďže tieto boli vykonané príslušným ukrajinským justičným orgánom bez toho, aby boli na tento úkon predvolaní obhajcovia obžalovaných. Pokiaľ ide o výpoveď vodiča kamiónu V. G. G., tak uvedená svedecká výpoveď je v zrejmom rozpore s výpoveďou colníka Q. J., ktorý na vnútrozemskej colnici Košice - Šaca vykonal colnú kontrolu a priložil colnú uzáveru. Podľa názoru obžalovaného samotný fakt, že ruská spoločnosť Rolls, spol. s r.o., nie je v Rusku zaregistrovaná, nie je dôkazom toho, že došlo k fiktívnemu vývozu tovaru, keďže žiadna právna norma neukladá colníkovi preverovať subjektivitu príjemcu v zahraničí. Podľa názoru obžalovaného v posudzovanej veci nepopierateľne existujú dve skupiny dôkazov, čo vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. augusta 2006, sp. zn. 1 To 54/2006. A keďže vo veci následne konal senát 5 To, oprávnené sa domnieval, že vo veci rozhodoval nezákonný sudca. V neposlednom rade poukázal aj na neúmernú dĺžku konania, na ktorej neniesol žiadnu vinu a vychádzajúc z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a z neho vyplývajúceho práva na spravodlivý proces mal za to, že v danom prípade ide o extrémny prípad, ktorý odôvodňoval zastavenie trestného stíhania.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhoval, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade ním podaného odvolania spod obžaloby oslobodil, alternatívne aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný T. E. vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátora v plnom rozsahu zotrval na svojej obhajobnej argumentácii prednesenej v predchádzajúcich štádiách tohto trestného konania.

Podľa § 254 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 253, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolanie proti rozsudku krajského súdu podali procesné strany na to oprávnené, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohli, urobili tak v lehote ustanovenej v zákone, pričom všetky podané odvolania sú sčasti dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe takto vykonaného prieskumu zistil, že záver krajského súdu o vine obžalovaných F. V. a Q. E., resp. o nevine obžalovaného T. E. je opätovne predčasny pre podstatné chyby konania, ktoré rozsudku predchádzalo, najmä preto, že v tomto konaní boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci a právo obhajoby, sú prítomné chyby rozsudku v dôsledku neúplných skutkových zistení ako aj v dôsledku toho, že krajský súd sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pričom v tomto smere bude treba vykonať i ďalšie dôkazy (§ 258 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por.).

Pretože ich opakovanie a vykonanie pred odvolacím súdom by znamenalo nahrádzať činnosť súdu prvého stupňa a mohlo by viesť k zmene skutkových zistení, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky po zrušení napadnutého rozsudku v celom rozsahu o vrátení veci krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky tak rozhodol na neverejnom zasadnutí, keďže nižšie uvedené pochybenia krajského súdu nebolo možné odstrániť na verejnom zasadnutí (§ 263 ods. 1 písm. b/ Tr. por.).

Vychádzal pritom primárne z toho, že náležité zistenie skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por. vyžaduje, aby každá okolnosť dôležitá pre rozhodnutie bola spoľahlivo preukázaná v súlade so skutočnosťou tak, aby nemohla vzbudzovať akúkoľvek rozumnú pochybnosť.

Pritom treba mať zároveň na zreteli, že podľa § 2 ods. 6 Tr. por. súd hodnotí dôkazy získané zákonným

spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojom predchádzajúcom uznesení z 10. júna 2010, sp. zn. 5 To 15/2009, konštatoval, že v prípade vývozu čerpadiel cez hraničný prechod vo Výšnom Nemeckom obžalovaným F. V. existenciu tovaru na hraničnom prechode potvrdzovali len výpovede obžalovaných F. V., T. E. a Q. E. (ich obhajobná argumentácia), pričom okrem nich žiaden iný svedok neprišiel na tomto hraničnom priechode do priameho kontaktu s týmto tovarom, a to ani colníci svedkovia P. U. a V. V. Naopak obhajobné tvrdenia obžalovaných vyvracala skupina dôkazov svedčiacich pre záver o fiktívnosti takéhoto vývozu tovaru v snahe dosiahnuť obžalovaným F. V. v daňovom konaní oslobodenie od zaplataenia dane z pridanej hodnoty.

Podľa zistenia Interpolu, firma Rolls, ktorej predmetný tovar mal byť dodaný, nebola registrovaná v príslušnom obchodnom registri Ruskej federácie a na adrese figurujúcej na jednotných colných deklaráciách ako sídlo tejto firmy sídlila úplne iná spoločnosť.

V evidencii prázdnych vozidiel hraničného prechodu Výšné Nemecké zo dňa 6. januára 1999 sa nachádzal zápis svedka V. P., ktorý túto skutočnosť potvrdil aj v rámci svedeckej výpovede, že vozidlo značky Kamaz evidenčné číslo XX-XX IKA odišlo zo Slovenska prázdne, teda bez vyššie uvedeného tovaru, ktorú skutočnosť v takýchto prípadoch vždy dôkladne preveril a následne v evidencii aj vyznačil.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že evidencia prázdnych vozidiel z predmetného dňa na slovenskej strane hranice bola v súlade aj s evidenciou, ktorú viedla ukrajinská strana, z ktorej vyplývalo, že vozidlo s evidenčným číslom XX-XX. D. prešlo cez slovensko-ukrajinskú hranicu dňa 6. januára 1999 v režime Import bez nákladu, pričom pas vodiča bol série a čísla AM 204591 a colnú kontrolu vykonal inšpektor I. I. V. s tým, že uvedené vozidlo opätovne prekročilo slovensko-ukrajinskú hranicu až 10. januára 1999 v režime Export bez nákladu, pričom v tomto prípade bol pas vodiča série a čísla AH 956496 a colnú kontrolu vykonal inšpektor O. O. V..

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojom predchádzajúcom uznesení z 10. júna 2010, sp. zn. 5 To 15/2009, vytkol krajskému súdu, že za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci nevyužil všetky možné procesné postupy, najmä pokiaľ išlo o osobný výsluch svedkov H. H.D., D. D. V. a vodiča predmetného vozidla G. G. V. Už vtedy konštatoval, že v tomto prípade sa prostredníctvom právnej pomoci obmedzil len na ich predvolanie na hlavné pojednávanie, a keď sa v určený termín nedostavili, ich svedecké výpovede postupom podľa § 211 ods. 2 písm. a/ Tr. por. na hlavnom pojednávaní prečítal, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky neakceptoval. V tejto súvislosti aj vzhľadom na námietky zo strany obžalovaného F. V. uplatnené v odvolacom konaní nariadil, aby krajský súd prostredníctvom právnej pomoci požiadal príslušný ukrajinský justičný orgán o výsluch týchto svedkov ku skutkom, ktoré sú uvedené v podanej obžalobe.

V rámci právnej pomoci boli vyššie uvedení svedkovia v neprítomnosti obhajcov obžalovaných vypočutí 7. marca 2012 sudcom Užhorodského okresného súdu Zakarpatskej oblasti, pričom všetci traja zhodne uviedli, že na bližšie okolnosti si už nepamätajú a v plnom rozsahu sa pridržiavajú svojich výpovedí z 8. augusta 2002, v ktorých O. O. V. a I. I. V. uviedli, že v období od 4. januára do 10. januára 1999 vozidlo značky Kamaz evidenčné číslo XX-XX D. prešlo zo Slovenska na Ukrajinu len jedenkrát, a to prázdne, čo potvrdil aj vodič predmetného vozidla, svedok F. F. V., keďže tento uviedol, že žiadne čerpadlá zo Slovenska do Ruska neprepravoval.

V tomto smere však treba povedať, že v posudzovanej veci sa trestné stíhanie vo veci začalo uznesením vyšetrovateľa z 18. marca 2002, ale obžalovanému F. V. bolo vznesené obvinenie až 4. apríla 2003 a obžalovaným Q. E. a T. E. dokonca až 6. októbra 2004.

V tomto prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú

rozhodovacia prax, osobitne na odôvodnenie rozhodnutí publikovaných v Zbierke rozhodnutí pod č. 81/2003 a 19/2004, z ktorých vyplýva, že vypočutím svedka pred vznesením obvinenia dochádza k porušeniu princípu zachovania rovnosti strán, keďže obhajca má možnosť zúčastniť sa takéhoto úkonu len za procesnej situácie, kedy sa vedie trestné stíhanie už proti konkrétnej osobe. Na jednej strane nie je vylúčené v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku, aby tieto dôkazy nemohli byť použité pre účely vznesenia obvinenia, na druhej strane je však potrebné ich okamžite opakovať, pretože v opačnom prípade pôvodné dôkazy proti obvinenému už nemajú dôkaznú hodnotu.

V tejto súvislosti sa javí za potrebné ešte zdôrazniť, že ak výsluch svedka nebol vykonaný v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, tento nedostatok nemožno napraviť tým, že pri ďalšom výsluchu tohto svedka, ktorý sa realizuje v súlade so zákonom, svedok sa iba odvolá na svoju skoršiu, procesne chybnú výpoveď.

Vzhľadom na vyššie uvedené bude preto potrebné prostredníctvom právnej pomoci opätovne požiadať príslušný ukrajinský justičný orgán o výsluch týchto svedkov ku skutkom, ktoré sú uvedené v podanej obžalobe (napr. vo forme vopred vypracovaných otázok), pričom bude priam žiaduce, aby si obžalovaní prostredníctvom svojich obhajcov mohli uplatniť svoje právo na obhajobu. V opačnom prípade pri rozhodovaní o podanej obžalobe krajský súd nebude môcť k výsluchom týchto svedkov z 8. augusta 2002 prihliaďnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom predchádzajúcom uznesení z 10. júna 2010, sp. zn. 5 To 15/2009, rovnako nariadil doplniť dokazovanie okrem iného aj výsluchom svedka Mgr. P. A., v tom čase vedúceho PCÚ Vyšné Nemecké, na otázky súvisiace so zošitom o evidencii prázdnych vozidiel, ktorého hodnovernosť je zo strany obžalovaných neustále spochybňovaná, pretože práve táto osoba tento zošit autentizovala 15. decembra 1998 a rovnako tak na otázky súvisiace so zošitom o evidencii vývozov s hodnotou nad 1.000.000,-Sk, ktorý bol Mgr. P. A. autentizovaný 3. augusta 1998.

Krajský súd šetrením síce zistil, že v prípade svedka Mgr. P. A. ide už toho času o obhajcu obžalovaného Q. E., ktorého ako svedka však vôbec nevypočul, ale na hlavnom pojednávaní konanom 8. novembra 2011 v procesnom postavení obhajcu umožnil Mgr. P. A. vyjadriť sa k okolnostiam týkajúcim sa evidencie prázdnych vozidiel a evidencie vývozu s hodnotou nad 1.000.000,- Sk. Uvedené vyjadrenia obhajcu Mgr. P. A. sú však právne irelevantné, keďže procesný postup uplatnený krajským súdom bol v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku.

Svedkom je fyzická osoba, ktorá bola vyzvaná orgánom činným v trestnom konaní, aby ako svedok vypovedala o skutočnostiach dôležitých pre trestné konanie, ktoré sama vníma (poznala, pozorovala) svojimi zmyslami, teda videla, počula atď., alebo ktorá sa sama či z podnetu niektorej zo strán dostavila za týmto účelom k orgánu činnému v trestnom konaní. Svedok je nezastupiteľný inou osobou, pretože toto jeho postavenie je vytvorené situáciou, ktorú pozoroval, vnímal.

Funkcia (procesné postavenie) svedka je nezlučiteľná s funkciou inej osoby v tom istom trestnom konaní.

Procesné postavenie svedka vylučuje, aby ten, kto je vo veci svedkom, mohol byť zároveň činný ako policajný orgán, prokurátor, alebo sudca. Bezprostredné vnímanie určitej skutočnosti dôležitej pre trestné konanie znamená taký pomer k veci, že svedok nemôže byť nezaujatým v tej istej veci ako orgán činný v trestnom konaní a nemôže potom nestranné rozhodovať.

Podobné závery platia i ohľadne advokáta, ktorý nemôže byť obhajcom v trestnom konaní v prípade, že v ňom vypovedá ako svedok, keďže funkcia svedka má vždy prednosť.

Vzhľadom na vyššie uvedené bude potrebné Mgr. P. A. k uvedeným otázkam vypočúť v procesnom postavení svedka, pričom ešte predtým má obžalovaný Q. E. právo zvoliť si nového obhajcu a v prípade, že tohto práva nevyužije, musí mu predsedníčka senátu krajského súdu obhajcu ustanoviť,

keďže ide o konanie o trestnom čine, pri ktorom je nutná obhajoba.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom predchádzajúcom uznesení z 10. júna 2010, sp. zn. 5 To 15/2009, rovnako nariadil vo vzťahu ku všetkým obžalovaným preveriť skutočnosť, či sa voči nim nevedie žiadne ďalšie trestné stíhanie. Rovnako tejto skutočnosti krajský súd nevenoval náležitú pozornosť, pretože inak by zistil, že obžalovaný F. V. bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 18. apríla 2013 uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 v súbehu s pokračovacím trestným činom neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., ktorých sa mal dopustiť celkovo 24-mi čiastkovými útokmi v období od roku 2008 do roku 2010 v podstate na tom skutkovom základe, že vytvoril obchodné reťazce vlastných obchodných spoločností, ktorých cieľom bolo na základe nepravdivých účtovných a daňových dokladov svedčiacich o nákupe a predaji tovaru „Euro očka špeciál“ a lykožrúta smrekového neoprávnene v rozpore s ustanoveniami zákona o dani z pridanej hodnoty jednak si uplatniť v daňových priznaniach odpočítanie DPH v úmysle vyhnúť sa daňovej povinnosti, ktorá mu vyplývala z iných zdanieľných plnení a jednak si uplatniť neoprávnený nárok na nadmerný odpočet DPH, pričom svojím konaním skrátil daň v celkovej výške 57.661.795,95 € a neoprávnene si uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty vo výške 509.250,84 €.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, ho za to odsúdil podľa § 276 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, pričom na výkon uloženého trestu odňatia slobody ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň mu uložil podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. peňažný trest vo výške 100.000,- € a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený podľa § 57 ods. 3 aj náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok. Nakoniec podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodeného, a to Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Vazovova 2, Bratislava na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie obžalovaný F. V. a uvedená trestná vec je t. č. vedená na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 To 5/2013.

Uvedená skutočnosť má podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalekosiahly význam nielen pre posúdenie otázky viny obžalovaného F. V. pre takpovediac rovnaký modus operandi, ale rovnako tak aj z hľadiska do úvahy pripadajúceho súhrnného trestu odňatia slobody, a najmä pokiaľ ide o otázku prípadného použitia mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. vzhľadom na dĺžku trestného konania.

Pokiaľ išlo o ďalšie odvolacie námietky obžalovaných F. V. a Q. E. prezentované prostredníctvom ich obhajcov, Najvyšší súd Slovenskej republiky ich považoval za nedôvodné, dokonca jednu z nich týkajúcu sa otázky zákonného sudcu za vyslovene účelovú založenú na domnienkach a špekuláciách ďaleko vzdialených od objektívnej reality vychádzajúcej zo znenia rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na príslušné kalendárne roky.

Rovnako tak pokiaľ išlo o návrh obžalovaných na zastavenie trestného stíhania vzhľadom na dĺžku trestného konania, je potrebné povedať, že porušenie práva na prejednanie vecí v primeranej lehote je bezpochyby významným zásahom do princípov zaručujúcich právo na spravodlivý proces. Neodôvodnené prieťahy a neprimeraná dĺžka trestného konania sú závažným a nežiaducim javom, ktorý nielen odporuje zmyslu práva obvineného, ale i poškodeného na spravodlivý proces, ale je i v rozpore so základnými zásadami trestného práva a odporuje účelu trestného konania. Súčasne je však nutné konštatovať, že porušenie tohto práva samo o sebe nezakladá neprípustnosť trestného stíhania.

Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) je potrebné v prvom rade považovať za pokyn či apel signatárskym štátom, aby organizovali svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva v Dohovore zakotvené, boli rešpektované.

Štát prostredníctvom orgánov k tomu určených rozhoduje o obvinených z trestných činov a zaisťuje prípadné potrestania páchatel'ov. Rozhodovanie o vine a treste v rámci trestného konania je nielen právom, ale predovšetkým povinnosťou týchto orgánov. Je celkom v rozpore so zmyslom čl. 6 Dohovoru, aby orgán činný v trestnom konaní, ktorý priet'ahy v konaní spôsobil, sa tejto svojej povinnosti zbavil bez toho, aby vyvinul iniciatívu k naplneniu účelu trestného konania, ktorým je práve rozhodnutie o otázke viny a trestu.

Účelom trestného konania je predovšetkým to, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pritom má pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti, na výchovu občanov v duchu dôsledného zachovávanía zákonov a pravidiel občianskeho spolužitia i čestného plnenia povinností k štátu a spoločnosti (§ 1 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006).

Trestné konanie je potom ovládané základnými zásadami zaručujúcimi naplnenie vyššie uvedeného účelu trestného konania, ktoré sa uplatňujú nielen z pohľadu samotného obvineného, ale i z pohľadu práv a povinností ostatných subjektov a strán trestného konania. Predovšetkým s ohľadom na práva týchto ostatných subjektov, prípadne strán na trestnom konaní zúčastnených je akceptácia záveru o možnosti orgánu, ktorý priet'ahy v konaní sám spôsobil, zastaviť trestné stíhanie, celkom neprijateľná.

Týmto postupom by bola celkom nežiaducim spôsobom modifikovaná zásada oficiality, ktorá stanovuje, že každý orgán činný v trestnom konaní má povinnosť z vlastnej iniciatívy urobiť všetko pre naplnenie účelu trestného konania, a zároveň by sa tak oslabovala funkcia trestného práva vo všeobecnom zmysle, predovšetkým funkcia ochranná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky navyše považuje za potrebné zdôrazniť, že namietaný čl. 6 ods. 1 Dohovoru vôbec nestanovuje žiadnu výslovnú sankciu, ktorou by stíhal porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré je v tomto článku zakotvené a pod ktorým je uvedený celý rad čiastkových práv a slobôd, ktorého súčasťou je i právo na rozhodnutie v primeranej lehote.

Primeranosť dĺžky konania je judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len Súd) posudzovaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu s prihliadnutím ku kritériám zakotveným v judikatúre Súdu, akými sú zložitosť prípadu, správanie sťažovateľa a správanie sa štátnych orgánov, poprípade čo je pre sťažovateľa v stávke. Súd v žiadnom zo svojich rozhodnutí nekonkretizoval „všeobecne záväznú“ dobu, ktorú by bolo možné za primeranú lehotu považovať.

Porušenie pravidla plynúceho z čl. 6 ods. 1 Dohovoru je sankcionované vyvodením zodpovednosti štátu voči obvinenému, kedy bolo v rozhodnutiach Súdu spravidla priznané sťažovateľovi spravodlivé zadosťučinenie vo forme peňažnej náhrady a konštatované porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Nápravu porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote vo forme zastavenia trestného stíhania Súd z čl. 6 Dohovoru v žiadnom prípade zo svojich rozhodnutí nevyvodil.

Naopak judikatúra Súdu je v tomto ohľade jednoznačná v tom smere, že zmiernenie trestu z dôvodu neprimeranosti dĺžky (pokial' v tejto dobe nepáchal ďalej trestnú činnosť) konania v zásade zbavuje jednotlivca jeho postavenia obeť v zmysle článku 36 Dohovoru za predpokladu, že vnútroštátne orgány uznajú, či už výslovne alebo v podstate veci, že šlo o porušenie Dohovoru a uskutočnia nápravu.

Pokial' išlo o odvolacie námietky prokurátora vo vzťahu k výroku o nevine obžalovaného T. E., Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne poukazuje na svoje predchádzajúce uznesenie z 10. júna 2010, sp. zn. 5 To 15/2009, v ktorom už raz uviedol, že v prípade, ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 6 Tr. por., tzn. že ich hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a urobil logicky odôvodnené úplné skutkové zistenia, nemôže odvolací súd podľa § 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s

iným v úvahu prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu chybu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia.

Záver krajského súdu, že obžalovaný T. E. tým, že po zistení skutočnosti, že ide o tovar nad jeden milión korún, ktorú skutočnosť oznámil svojmu nadriadenému V. V. a tento ho usmernil tak, že vzhľadom na nedostatok času kontrolu vykoná už ďalšia zmena, čo sa napokon aj stalo, nenaplnil zákonné znaky žalovaného trestného činu, je nelogický a v zrejmom rozpore s doposiaľ vykonanými dôkazmi vrátane výpovede samotného obžalovaného T. E.. Ten totiž na hlavnom pojednávaní uviedol, že na predmetnom kamióne vykonal čiastočnú kontrolu a zmenu plomby, pričom skutočnosť, že išlo o tovar s hodnotou nad jeden milión korún, vyznačil na JCD.

Tieto jeho tvrdenia sú však v zrejmom rozpore s ďalšími vyššie uvedenými dôkazmi (najmä výpoveďou svedka V. P.), o to viac, keď obžalovaný T. E. (i keď sa na neho už hľadí, akoby nebol odsúdený) bol rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 13. januára 2005, sp. zn. 3 T 239/04, uznaný za vinného z trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. zák. v súbehu s trestným činom porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou vo forme pomoci podľa § 10 písm. c/, § 124 ods. 1 Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že bez vykonania príslušnej a náležitej kontroly prepustil cez kontrolné stanovisko nákladná doprava dodávkové vozidlo, v ktorom sa nachádzalo 528 kartónov cigariet, pričom uvedenému vozidlu bol pridelený talón osvedčujúci vykonanie kontroly a následne toto vozidlo bolo prepustené na naše územie, čím takto umožnil nelegálny dovoz cigariet z Ukrajiny do Slovenskej republiky.

Len po takomto doplnení dôkazov a ich vyhodnotení vo vzájomných súvislostiach s doposiaľ vykonanými dôkazmi bude možné rozhodnúť, či sa skutky, pre ktoré sú obžalovaní F. V., T. E. a Q. E. trestne stíhaní, stali tak, ako je uvedené v podanej obžalobe.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.